

DRET CIVIL I

INTRODUCCIÓ

TEMA 1. EL DRET CIVIL

1. El dret civil en l'ordenament jurídic privat: dret públic-dret privat. Les matèries de dret civil.
2. La codificació civil espanyola: antecedents i projectes. El Codi civil.
3. La pluralitat d'ordenaments civils. Competències legislatives en matèria civil de les Comunitats Autònomes. Compilacions. Lleis civils autonòmiques.
4. Fonts del dret civil: ordenaments jurídics estatal i català. La jurisprudència i la doctrina.

TEMA 2. APLICACIÓ I EFICÀCIA DE LA NORMA CIVIL

1. Eficàcia temporal de les normes: entrada en vigor, pèrdua de vigor. La retroactivitat.
2. Àmbit espacial de les normes de l'Estat i de les Comunitats Autònomes.
3. L'eficàcia general de les normes: la subjecció a l'ordenament i a la llei, la ignorància de la llei, l'error de dret. L'exclusió voluntària de la llei aplicable.
4. L'eficàcia sancionadora: la nul·litat. El frau a la llei.
5. Aplicació de les normes civils: interpretació, equitat i analogia. La tradició jurídica catalana.

ELS SUBJECTES DE DRET

TEMA 3. LA PERSONALITAT

1. La personalitat: classes de persones. Capacitat jurídica, capacitat d'obrar. Les prohibicions.
2. Inici de la personalitat: requisits. La protecció jurídica del *nasciturus* i del *concepturus*.
3. Fi de la personalitat: la mort. Commoriència i premoriència.

TEMA 4. CONDICIONS DE LA PERSONA

1. L'anomenat estat civil: concepte i règim.
2. Constància registral de les situacions de les persones. El Registre Civil: concepte i àmbit, organització.
3. Els assentaments del Registre Civil.
4. La publicitat formal.

TEMA 5. L'EDAT

1. L'edat. Transcendència jurídica.
2. La minoria d'edat: situació jurídica del menor, capacitat d'obrar, responsabilitat.
3. L'emancipació: concepte. Causes: per concessió paterna, per concessió judicial, per matrimoni.
4. Efectes de l'emancipació: art. 159 Codi Família.
5. La majoria d'edat.

TEMA 6. LA INCAPACITACIÓ I LA LIMITACIÓ DE CAPACITAT

1. La incapacitació: concepte i significat. Causes: els defectes físics i les malalties. Persones que poden ser incapacitades.
2. Procediment d'incapacitació: iniciació, tramitació.
3. La sentència d'incapacitació: efectes. Modificació i extinció. L'internament del incapacitat.
4. La limitació de capacitat per prodigalitat: concepte, procediment, eficàcia de la declaració, modificació i extinció.
5. La situació jurídica del concursat i fallit.

TEMA 7. LES INSTITUCIONS TUTIVES

1. La potestat del pare i de la mare. Concepte i característiques. Contingut. Exercici.
2. Suspensió, privació i extinció. La potestat prorrogada i rehabilitada.
3. Institucions de guarda i protecció de la persona. La tutela. Concepte i característiques. La delació de la tutela i el nomenament del tutor: inhabilitat, excuses i remoció.
4. Contingut i exercici de la tutela. Extinció.
5. La curatela: concepte, classes i contingut.
6. Altres institucions de guarda: la tutela de l'entitat pública per ministeri de la llei. La guarda administrativa. L'acolliment de menors. El defensor judicial. La guarda de fet.

TEMA 8. LOCALITZACIÓ DE LA PERSONA

1. El domicili: concepte. Classes. El domicili familiar. Pluralitat de domicilis. Residència i parador. El domicili electiu.
2. L'absència: caracterització general. La situació del desaparegut.
3. L'absència legal: concepte, pressupòsits, la representació, la situació jurídica de l'absent. Fi i constància registral.
4. La declaració de defunció: concepte, supòsits, efectes. Revocació de la declaració. Constància registral.

TEMA 9. VEÏNATGE CIVIL

1. Concepte. Distinció del veïnatge administratiu.
2. Adquisició del veïnatge: modes.
3. Veïnatge civil i nacionalitat.
4. Conservació i recuperació del veïnatge.
5. Prova del veïnatge civil.

TEMA 10. ELS BÉNS DE LA PERSONALITAT

1. Els drets de la personalitat: concepte, naturalesa i caràcters.
2. Drets en l'esfera moral: dret al nom.
3. El dret a l'honor, intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge.
4. El dret de rectificació.
5. La protecció en front al tractament informàtic de les dades de caràcter personal.
6. Drets en l'esfera física: vida i la integritat física.

TEMA 11. LA PERSONA JURÍDICA

1. El concepte de persona jurídica. L'abús de la personalitat. Classes de persones jurídiques.
2. Adquisició de la personalitat. Capacitat jurídica i d'obrar.
3. Domicili, veïnatge i nacionalitat. Extinció.
4. Les associacions: concepte, classes, estructura. Constitució i organització. Llei 7/1997, de 18 de juny, d'associacions.

5. Les fundacions: concepte, estructura, constitució i règim. Llei 1/1982, de 3 de març, de fundacions.
6. Els ens sense personalitat jurídica.

EL DRET SUBJECTIU I LA RELACIÓ JURÍDICA

TEMA 12. LA RELACIÓ JURÍDICA I EL DRET SUBJECTIU

1. La relació jurídica: concepte, característiques, estructura i classes.
2. El dret subjectiu: concepte, característiques, estructura i classes de dret subjectiu.
3. Situacions jurídiques secundàries.
4. Adquisició, successió i transmissió del dret subjectiu.
5. Modificació i extinció del dret subjectiu.
6. Exercici del dret subjectiu i límits: el principi de bona fe i l'abús de dret.

TEMA 13. ELS BÉNS PATRIMONIALS

1. Coses, béns i objecte del dret.
2. Classes de béns. Estudi dels diferents criteris. El concepte de finca.
3. Fruits, despeses i millores.
4. El patrimoni: concepte, caràcters i funcions. Configuració, composició i contingut.
5. Tipus de patrimoni.

TEMA 14. EL TEMPS EN EL DRET CIVIL

1. El transcurs del temps. Les unitats de temps. Formes de còmput.
2. La prescripció extintiva. Concepte i fonament. Estructura i inici.
3. Terminis de prescripció. Interrupció i suspensió
4. La caducitat. Concepte i fonament. Objecte. Règim jurídic.

OBLIGACIONS

TEMA 15: L'OBLIGACIÓ, SUBJECTES I OBJECTE

1. La relació obligatòria: concepte. El deute i la responsabilitat. L'obligació natural.
2. Les fonts de l'obligació.
3. Les parts de la relació obligatòria. Determinació dels subjectes. Posició creditòria i posició deutora
4. Pluralitat de subjectes.
5. Objecte: la prestació; concepte i requisits.

TEMA 16: CLASSES D'OBLIGACIONS

1. Obligacions de donar, fer i no fer; de mitjans i de resultat.
2. Obligacions genèriques i específiques.
3. Obligació alternativa. L'obligació facultativa.
4. La divisibilitat i la indivisibilitat de la prestació.
5. Obligacions líquides i ilíquides.
6. Obligacions principals i accessòries.

TEMA 17: OBLIGACIONS DE DINER

1. Concepte i funcions del diner.
2. Els deutes de diner: concepte i classes.

3. L'obligació en moneda estrangera: concepte, règim.
4. El deute d'interessos: concepte, classes, quantia. L'anatocisme.
5. Les alteracions del valor de la moneda. Nominalisme i valorisme. Clàusules d'estabilització.

TEMA 18: UNITAT I PLURALITAT DE VINCLES

1. La concurrència d'obligacions: obligació única i pluralitat d'obligacions.
2. Obligacions recíproques o sinal·lagmàtiques: concepte; L'"*exceptio non adimplendi contractus*"; règim de la mora; els riscs.
3. La resolució per incompliment: l'article 1124 del Codi Civil.

TEMA 19: CIRCUMSTÀNCIES DE LA RELACIÓ OBLIGATÒRIA

1. Circumstàncies de l'obligació.
2. Lloc de la relació obligatòria.
3. El temps. Obligacions instantànies i duraderes. L'obligació a termini.
4. L'obligació condicional: concepte, funció, classes i compliment i incompliment de la condició. Règim de la condició suspensiva i de la condició resolutòria.
5. L'obligació modal.

TEMA 20: EL PAGAMENT O COMPLIMENT DE L'OBLIGACIÓ

1. El pagament: concepte, funcions i naturalesa jurídica. Requisits.
2. Requisits objectius: identitat, integritat i indivisibilitat. Lloc i temps.
3. Subjectes del pagament. El pagament de tercer. El pagament a persona distinta del creditor.
4. El pagament per mitjà de targes de crèdit.
5. Prova i despeses del pagament.
6. La imputació de pagaments: concepte, pressupòsits, criteris.
7. El cobrament de l'indegut: concepte, pressupòsits, l'acció de restitució, la prova.

TEMA 21: ELS SUBROGATS DEL COMPLIMENT

1. Els subrogats del compliment.
2. La consignació: concepte, requisits i efectes.
3. La compensació: concepte, classes i règim jurídic.
4. La dació en pagament: concepte, naturalesa jurídica, efectes.
5. El pagament per cessió de béns.

TEMA 22: L'INCOMPLIMENT DE L'OBLIGACIÓ I LA RESPONSABILITAT CONTRACTUAL

1. Concepte i causes d'incompliment.
2. La mora del deutor: concepte, requisits i efectes.
3. Compliment defectuós. Supòsits i efectes.
4. L'incompliment definitiu.
5. La lesió del crèdit: remeis, la responsabilitat civil. La lesió del crèdit per actes de tercer.
6. Imputabilitat: del creditor, *la mora accipiendi*.
7. La responsabilitat per l'incompliment imputable.

TEMA 23: LA PROTECCIÓ DEL CRÈDIT

1. Mitjans de tutela i protecció del crèdit.
2. Responsabilitat patrimonial i execució forçosa singular, l'acció de compliment.
3. L'acció directa.
4. L'acció subrogatòria.

5. L'acció revocatòria o pauliana. L'acció de revocació de donacions. Art. 340.3 CDCC.
6. La pluralitat de creditors: els privilegis. Classificació i prelación.

TEMA 24: MODIFICACIÓ DE LA RELACIÓ OBLIGATÒRIA

1. La modificació: concepte.
2. La novació: concepte, requisits i efectes.
3. El canvi de creditor: la cessió de crèdits; la subrogació.
4. La transmissió passiva de l'obligació: concepte, modalitats i efectes comuns.

TEMA 25: LES GARANTIES DE L'OBLIGACIÓ

1. Les garanties de l'obligació: concepte i naturalesa jurídica.
2. La pena convencional: concepte i règim jurídic.
3. Les arres: concepte, classes i règim jurídic.
4. El dret de retenció: concepte, fonament, naturalesa jurídica. Llei 19/2002, de 5 de juliol, de drets reals de garantia.

TEMA 26: EXTINCIÓ DE L'OBLIGACIÓ

1. Causes.
2. La impossibilitat sobrevinguda.
3. Mutuo disenso.
4. Denúncia per voluntat unilateral.
5. La condonació o remissió.
6. La confusió.

TEMA 27: LA PLURALITAT DE SUBJECTES

1. Pluralitat de subjectes i modalitats de concurrència.
2. Obligacions parciàries: concepte. Règim jurídic dels crèdits i dels deutes.
3. Les obligacions mancomunades: concepte. El crèdit mancomunat. El deute mancomunat.
4. Les obligacions solidàries: concepte. Règim jurídic del crèdit i del deute solidaris.

TEMA 28: LA RESPONSABILITAT EXTRA CONTRACTUAL

1. La responsabilitat civil extracontractual: concepte i funció.
2. Responsabilitat penal i responsabilitat civil.
3. Pressupòsits de la responsabilitat civil. Prescripció de l'acció.
4. Prevenció de la responsabilitat.
5. Responsabilitat per fet aliè. Responsabilitat pels danys causats pels animals i les coses.
6. Règims especials de responsabilitat. Responsabilitat i medi ambient.

BIBLIOGRAFIA BÀSICA

1. "Institucions del Dret Civil de Catalunya. Vol. 1. Introducció i part general. Obligacions i contractes. Drets reals".
Puig Ferriol, Ll. – Roca Trias, E.
Ed. Tirant lo Blanch. 5ª ed. 1998.
2. "Manual de Derecho Civil I. Introducción y Derecho de la persona."
Puig Ferriol, Ll. – Geste-Alonso Calera, C. - Gil Rodríguez, J. – Hualde Sánchez, J.
Ed. Marcial Pons. Madrid 1997-1998.

3. "Manual de Derecho Civil II. Derecho de obligaciones. Responsabilidad Civil. Teoría general del contrato".
Puig Ferriol, Ll. – Geste-Alonso Calera, C. – Gil Rodríguez, J. – Hualde Sánchez, J.
Ed. Marcial Pons. Madrid, 1998, 2000.
4. "Derecho Civil. Introducción y parte general"
Albaladejo, M.
Ed. Bosch. Barcelona 1996.
5. "Derecho Civil II. Derecho de Obligaciones. La obligación y el contrato en general"
Albaladejo, M.
Ed. Bosch. Barcelona 1997.
6. "Sistema de Derecho Civil I. Introducción. Derecho de la persona. Autonomía privada. Persona jurídica".
Diez-Picazo, L. – Gullón Ballesteros, A.
Ed. Tecnos, 1997.
7. Sistema de Derecho Civil, vol. 2º. El contrato en general. La relación obligatoria contratos en especial, cuasicontratos".
Diez-Picazo, L. – Gullón Ballesteros, A.
Ed. Tecnos. 2000. Reinpresión ed. 1999.
8. "Derecho Civil I. Parte general".
Lopez, A. - Montés Penadés, V.
Ed. Tirant lo Blanch. Valencia, 1996
10. Derecho Civil. Derecho de obligaciones y contratos".
Valpuesta Fernández.
Ed. Tirant lo Blanch. Valencia 1994.

BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTARIA

1. "Parte general del Derecho Civil".
Lacruz Berdejo, J.L.
Ed. Dykinson 1998-1999.
2. "Derecho de obligaciones. Vol. 1".
Lacruz Berdejo, J. L.
Ed. Bosch, 1997.
3. "Fundamentos del Derecho Civil. Patrimonial II. Las relaciones obligatorias".
Diez-Picazo, L.
Ed. Civitas. 5ª ed. 1996.

También son útiles las obras colectivas de Comentarios al Codi Civil (la consulta a l'article corresponent):

- Comentario al CC y Compilaciones Forales. EDERSA. Madrid 1979-1995.
- Comentario del CC. Ministerio de Justicia. Madrid 1991-1992.

És imprescindible la legislació vigent referent a la matèria d'aquest programa.

A l'inici del curs el professor responsable del mateix indicarà les formes d'avaluació.